

ШҚО білім басқармасы Күршім ауданы бойынша білім бөлімінің
«Күршім ауылының балабақшасы» КМҚК

БАЯНДАМА

**Ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс барысында
тәрбиешілерге психологиялық-педагогикалық кеңес беру**

2025 жыл

Ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс барысында тәрбиешілерге психологиялық-педагогикалық кеңес беру

Кіріспе

Қазіргі білім беру жүйесінде инклюзивті білім беру бағыты маңызды орын алады. Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды балабақша ортасына енгізу – олардың әлеуметтенуіне, тұлғалық дамуына мүмкіндік береді. Бұл үдерісте тәрбиешінің рөлі ерекше. Сондықтан балабақша психологының негізгі міндеттерінің бірі – тәрбиешілерге әдістемелік және психологиялық қолдау көрсету.

Негізгі бөлім

1. Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың ерекшеліктері

Ерекше білім беруді қажет ететін балалар әртүрлі даму ерекшеліктерімен сипатталады:

- зейіннің тұрақсыздығы;
- есте сақтау қабілетінің әлсіздігі;
- сөйлеу тілінің дамымауы;
- эмоционалдық тұрақсыздық;
- мінез-құлықтағы қиындықтар (агрессия, тұйықтық);
- әлеуметтік қарым-қатынаста қиындықтар.

Бұл ерекшеліктер тәрбиеші тарапынан ерекше көзқарас пен шыдамдылықты талап етеді.

2. Тәрбиешілерге психологиялық қолдау көрсетудің маңызы

Тәрбиешілер ерекше балалармен жұмыс барысында қиындықтарға жиі тап болады:

- баламен байланыс орнату қиындығы;
- топтағы басқа балалармен үйлестіру;
- тәртіп мәселелері;
- эмоционалдық шаршау (күйзеліс).

Психологтың қолдауы:

- тәрбиешінің кәсіби сенімділігін арттырады;

- күйзелістің алдын алады;
- тиімді жұмыс әдістерін меңгеруге көмектеседі.

3. Ерекше балалармен жұмыс істеудің негізгі принциптері

Тәрбиешілер келесі принциптерді басшылыққа алуы қажет:

✓ Жеке тәсіл (индивидуалды көзқарас)

Әр баланың мүмкіндігін, қабілетін ескеру

✓ Қабылдау және қолдау

Баланы қандай болса, солай қабылдау

✓ Қауіпсіз психологиялық орта құру

Баланың өзін еркін сезінуіне жағдай жасау

✓ Жүйелілік және тұрақтылық

Күн тәртібін сақтау, қайталанатын әрекеттер

✓ Ынталандыру және мадақтау

Кішкентай жетістіктерді де бағалау

4. Тәрбиешілерге практикалық ұсыныстар

4.1 Сабақ барысында:

- Қысқа және түсінікті нұсқаулар беру
- Көрнекілік құралдарды қолдану
- Тапсырмаларды жеңілден күрделіге қарай беру
- Баланың шаршауын ескеру (сергіту сәттері)

4.2 Мінез-құлықты реттеу:

- Агрессия кезінде тыныш, сабырлы әрекет ету
- Теріс әрекетті емес, дұрыс әрекетті күшейту
- Жаза қолданбау, түсіндіру тәсілін қолдану

4.3 Қарым-қатынас орнату:

- Көз байланысын сақтау
- Жылы, жұмсақ дауыс ырғағын қолдану
- Баланы тыңдай білу
- Қысым көрсетпеу

4.4 Топтағы балалармен жұмыс:

- Толеранттылыққа тәрбиелеу
- Ерекше баланы шеттетпеу
- Бірлескен ойындар ұйымдастыру

5. Психолог пен тәрбиеші арасындағы өзара әрекет

Тиімді жұмыс үшін психолог пен тәрбиеші тығыз байланыста болуы қажет:

- бірлескен диагностика жүргізу;
- жеке даму жоспарын құру;
- жүйелі кеңес беру;
- бақылау және нәтижені талдау;
- ата-аналармен бірлескен жұмыс.

6. Тәрбиешілерге арналған психологиялық тренингтер мен ағарту жұмыстары

Психолог тәрбиешілер үшін келесі жұмыстарды ұйымдастырады:

- семинарлар («Ерекше балалармен жұмыс әдістері»)
- тренингтер («Стрессті басқару», «Эмпатияны дамыту»)
- шеберлік сыныптары
- тәжірибе алмасу кездесулері

7. Күтілетін нәтижелер

Жүйелі жұмыс нәтижесінде:

- тәрбиешінің кәсіби құзыреттілігі артады;
- ерекше балаларға дұрыс көзқарас қалыптасады;
- топтағы психологиялық ахуал жақсарады;
- балалардың дамуында оң өзгерістер байқалады.

Қорытынды

Ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс – кәсіби шеберлікті, шыдамдылықты және мейірімділікті талап ететін күрделі үдеріс. Бұл бағытта балабақша психологының тәрбиешілерге көрсететін қолдауы өте маңызды. Тек бірлескен, жүйелі жұмыс арқылы ғана бала дамуына қолайлы орта қалыптастыруға болады.

ХАТТАМА

Өткізілген күні: 03.12.2024 жыл

Өткізілген орны: Акт залы

Қатысушылар: 12 тәрбиеші

Өткізген: педагог-психолог: Далабай А.Б

Тақырыбы: «Ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс барысында тәрбиешілерге психологиялық-педагогикалық кеңес беру»

Мақсаты: Тәрбиешілерге ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс жасау барысында психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету, тиімді әдіс-тәсілдермен таныстыру және кәсіби құзыреттіліктерін арттыру.

Күн тәртібі:

1. Ерекше білім беруді қажет ететін балалар туралы ақпарат беру
2. Тәрбиешілерге психологиялық-педагогикалық кеңес ұсыну
3. Сұрақ-жауап бөлімі
4. Қорытынды

Барысы: Педагог-психолог тәрбиешілерге ерекше білім беруді қажет ететін балалардың психологиялық ерекшеліктері туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізді. Балалардың жеке даму ерекшеліктерін ескере отырып, олармен қарым-қатынас жасау жолдары айтылды.

Кеңес барысында тәрбиешілерге баламен жұмыс кезінде сабырлық таныту, қолдау көрсету, жағымды эмоционалды орта қалыптастыру, жеке тәсілдерді қолдану туралы ұсыныстар берілді. Сонымен қатар инклюзивті білім беру жағдайында тәрбиешінің рөлі түсіндірілді.

Қатысушылар өз тәжірибелерімен бөлісіп, сұрақтарын қойып, қажетті ақпараттар алды.

Қаулы:

- * Ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс барысында жеке ерекшеліктерді ескеру;
- * Балаларға психологиялық қолдау көрсету жұмыстарын жалғастыру;
- * Тәрбиешілер мен психолог арасындағы бірлескен жұмысты күшейту.

Педагог-психолог: Далабай А.Б